

Érdeemes még néhány számadatot említeni, európai vonatkozásban. Jelenleg kontinensünkön 135 millió ha zárt erdő húzódik, ennek élőfakészlete mintegy 15 billió m³-re tehető. Ezzel szemben a fafogyasztás jelentősen, az előrejelzések szerint az ezredfordulóra 45—80%-os emelkedést mutat. Az emelkedés elsősorban papír- és fa alapú lapgyártás nyersanyagában mutatkozik, a tűzifafogyasztás viszont némileg visszaesik. Ezt a tendenciát az olajhelyzet alakulása természetesen erősen befolyásolhatja.

Összefoglalóan tehát azt mondhatjuk, hogy a világ erdeinek az alakulásában az erdőterület csökkenése lehet a jellemző tényező. A kedvezőtlen és borúlátásra okot adó képen akkor lehet változtatni, ha a fejlődő országok szociális gondjainak enyhítését meg tudják valósítani, ezen országok területének lakosságát a racionális és tartamos földhasznosításra meg tudják tanítani és a trópusi erdőkben folyó gazdálkodást a sajátos körülményekhez igazodó eljárásokkal tudják megteremteni.

Dr. Szodfridt István

A NAGYATÁDI „MÁJUS 1.” MG. TSZ. ERDŐGAZDÁLKODÁSA

Az 1985. évi termelőszövetkezeti erdőgazdálkodási nap tanácskozásának ott-hont adó szövetkezet vezetője így adott tájékoztatást erdő- és fagazdasági tevékenységükről.

A Nagyatád székhellyel működő tsz 1976. január 1-el három tsz (Háromfa, Tarany, Nagyatád) egyesülésével jött létre 8285 ha területen a délsomogyi homokháton. Éghajlati viszonyai eléggé szélsőségesek, csapadék-megoszlása esetenként kedvezőtlen, s ebből adódóan gyakori a belvízkár tavasszal, ugyanakkor a nyári hónapokban szárazság sanyargatja a növényzetet.

A vezetés igyekezett olyan termelési szerkezetet kialakítani, amely a kedvezőtlen adottságok figyelembevételével a legmegfelelőbb és szolgálja a tsz kibontakozását. A tsz termelésének 50⁰/₀-át a növénytermesztés, 25⁰/₀-át az állattenyésztés, további 25⁰/₀-át az erdőgazdálkodási és ipari tevékenység adja. 25⁰/₀-ból csupán 4⁰/₀-ot tesz ki az erdő- és fafeldolgozó tevékenység. Jelentősége azonban ennél sokkal nagyobb, mivel:

- a termelőszövetkezet erdőterületei olyan adottságúak, hogy azon szántóföldi növénytermesztést, vagy gyepgazdálkodást gazdaságosan folytatni nem lehetne;
- még jelenleg is több mint 300 ha olyan területtel rendelkezik, amelyen gazdaságtalan a gyepgazdálkodás és szántóföldi növénytermesztés;
- az erdő- és fagazdaság ágazati nyereség rátája 1978-tól fokozatosan növekszik és minden más ágazatot megelőzve meghaladja a 40⁰/₀-ot.

Ezt felismerve a tsz vezetése arra törekedett, hogy erdőterületét növelje. A 70-es évek közepén 700 ha körüli erdőterülettel rendelkezett a gazdaság. A legelőerdőket üzemtervesítette, így a terület az 1000 ha-t meghaladta. Ezt követően céltudatos telepítés és felújítás indult, s ennek eredményeként 1985-ben a tsz erdőterülete 1356 ha, az össz terület 16,4⁰/₀-a.

A jelenlegi területnek 28⁰/₀-a kocsányos tölgy, 43⁰/₀-a mézgás éger, 24⁰/₀-a akác, 5⁰/₀-a egyéb fafajokból áll. További telepítésekkel 10 év alatt az erdőterület 1650 ha körül alakul ki. Ezzel eléri az összterület 20⁰/₀-át. A három uralkodó fafajból a tölgy és a mézgás éger területi aránya fog növekedni. Az elmúlt években sem törekedtünk arra, hogy a telepítés nyereséges legyen. Az volt a szándékunk, hogy a telepítés jó legyen.

Termelőszövetkezetünk fakitermelési tevékenységét az elmúlt 6—7 évben úgy szervezte, hogy azzal a megmaradó állományt kímélje, javuljon az erdő és felújításra kerüljön minden véghasználattal kitermelt terület. Ezen szempontok figyelembevételével évi 4—5 ezer m³ nettó fatömeg kitermelésére kerülhetett sor. A tsz-nek az volt a szándéka, hogy a kitermelt fatömegeből a tűzifa kivételével minden ipari fa feldolgozottan kerüljön értékesítésre. Ezért létesítettünk fafeldolgozó üzemet. Az elmúlt évek közgazdasági szabályozása nem támogatta kellőképpen a fafeldolgozást, ezért az értékesebb termékeket feldolgozatlanul értékesítettük, míg a kevésbé értékes, elsősorban éger alapanyagot, melyet feldolgozatlanul nem is lehetett értékesíteni, esetenként csak nyereség nélkül, gyümölcsös ládának feldolgozva értékesítettük. A fakitermelés mennyisége a jövőben csak minimálisan fog növekedni, mivel magas a fiatal erők aránya. Ennek ellenére bővíteni kívánjuk a fafeldolgozást.

Jelenleg pl. döntően vásárolt alapanyagra alapozva EUR-raklapok gyártását kezdtük el. Egy-két éven belül el kívánjuk érni, hogy az erdőgazdálkodás termelésben elfoglalt aránya a 15⁰/₀-ot meghaladja. Ezért került sor 1985. évben új gatter beszerzésére és a fafeldolgozásnak egy telephelyen történő megvalósítására.

A telepítés és művelés tsz-ünkben nincs gépesítve. Ennek egyik oka a terület szabadaltsága, a másik a szövetkezet alacsony teherbíró képessége.

Miután azonban a tsz-en belül éppen az erdőgazdálkodás ágazati nyereség-rátája a legjobb, ezt az ellentmondást fel kell oldani. Folyamatosan meg kell oldanunk az erdészeti ágazat komplex gépesítését.

Jelenleg az erdőgazdálkodás területén 40 fő dolgozik. Az alapgépesítés megoldásával el kívánjuk érni, hogy az előzőekben vázolt termelésfelfutást ugyanez a létszám biztosítsa. Távlatában úgy, hogy egyáltalán ne szoruljunk a fakitermelésnél külső segítségre.

Az elmúlt néhány évben az ágazat 2—2,5 millió forinttal járult hozzá a tsz eredményéhez. Változatlan áron számolva a fafeldolgozás felfutásával, a gépesítés megoldásával, a hatékonyság tartásával, vagy minimális javításával el kívánjuk érni, hogy az ágazat 7—8 millió forintos ágazati eredményt mutasson fel. Ez a törekvésünk úgy érzem reális, és indokolja, hogy az erdőről való gondoskodás a gazdálkodásban ne mellékes feladat legyen, hanem a fő feladatok egyike.

Horváth István

„Az erdők tisztasága” vezetői feladat az NDK erdőgazdaságaiban. Csak az egészséges erdők felelhetnek meg a sokoldalú társadalmi igényeknek. Állandó feladat ezért az erdők tisztaságának folyamatos fenntartása, amely egyúttal a felelősségteljes erdőgazdálkodás tükörképe is. Az erdők tisztaságával kapcsolatos feladatokat az éves terv részének kell tekinteni. A helyi szervek támogassák ennek megvalósítását.

1986-ban meg kell javítani azoknak a községeknek a szállítójárművekkel és a motorfűrészekkel való ellátottságát, amelyek részt vállalnak az erdők tisztántartásában. Megállapodásokat kell kötni és versenyeket szervezni az ifjúsággal. A tiszta, egészséges erdőkomplexumok megteremtéséhez tartozik még a közelítési károk és a fahulladék csökkentése, a szállítási problémák gondos megoldása és még több egyéb feladat. Az erdő egészségi, tisztasági helyzetének javítása valamennyi gazdálkodó hosszú távlatú célja kell, hogy legyen.

(SOZ. FORSTWIRTSCHAFT, 1986. 2. Ref.: *dr. Solymos R.*)